Ч. 65 Неділя 22 марта (3 цьвітня) 1898. Рік VIII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·75
Поодиноке число 3 кр.

Вісти політичні.

(Австрийска і угорска праса о цісарскім письмі до Архікн. Франца Фердинанда. — Справи парляментарні. — Приїзд Є. Ексц. ґр. Пінїньского до Львова. — Америка і Ішпанія.)

Вся праса віденьска і будапештеньска обговорює тепер відручне письмо цісарске до Архікн. Франца Фердинанда. Всї ґазети звертають передовсїм увагу на ту радістну прояву, яка виходить з сего письма, що Найдост. Архікнязь зовсїм вже подужав, а N. fr. Presse зазначує при сїй нагоді, що з часом може настати покликанє Архікнязя на наслїдника престола. Vaterland каже, що всї щирі Австрийцї супроводять вступленє Архікнязя в нову сферу з найрадістнїйшою надією та найгорячїйшими желанями і благословенєм. — N. W. Tagblatt називає письмо цїсарске виразом, котрий вказує зовсїм ясно, що Архікнязь призначений на будуче статись чинником стоячим найблизше престола. — Pest. Lloyd, Magyar-ujsag і Magy.-Orszag коментують відручне письмо цїсарске дуже симпатично, висказують радість з причини подужаня Архікнязя і забезпеченого наслїдника престола в Монархії а при сїм висказують щирі бажаня, щоби Монарх міг ще довгі лїта управляти державою з такою самою мудростию і силою як доси.

На онораднїм засїданю палати послів перед полуднем вела ся дальша дискусия над проґрамою ґр. Туна, промавляли посли Штіґіґ, Мавтнер і Вашатий. Перший з них сказав, що єго партия (більша посілість) позістане на вижидаючім становиску; другий сказав, що вільний нїмецкий союз єсть за угодою з Угорщиною, але передовсїм треба завести спокій в Австриї. Вашатий доказував, що для управильненя справи язикової не треба нїякого закона, вистане сам §. 19 основних законів. — На вечірнім засїданю промавляли: Пос. Яросевич, котрий казав, що ґр. Тун повинен був зазначити своє становище супротив адреси більшости парляментарної і адреси галицкого сойму та виявити запоруку, яку готов дати для розвою Русинів. Опісля промавляли: Герольд, Менґер і Стояловский. Сей послїдний говорив дуже довго і перечив ся з другими послами. Бесїдник промавляв за порозумінєм Славян разом з Русинами. Бесїду закінчив по польски звертаючись до Кола польского. — На вчерашнім передполудневім засїданю забрала богато часу насамперед справа конфіскати якоїсь ґазети за видруковане інтерпеляциї а відтак промавляли в справі проґрами ґр. Туна посли Геґер, Функе і Вахнянин. Сей послїдний говорив о рівноуправненю народів а специяльно Русинів. Опісля промавляли пос. Вінковский і Волян. Наконець відчитано письмо Є. Ексц. намістника ґр. Пінїньского, в котрім заявляє, що складає мандат.

Президент палати др. Фукс закриваючи засїданє заявив що слїдуюче засїданє відбуде ся дня 20 цьвітня с. м.

На вчерашнім засїданю комісиї квотової установлено висоту квоти для Австриї 64 процент, для Угорщини 36 прц.

Є. Ексц. п. Намістник ґр. Пінїньский приїде дня 4 с. м. до Львова, а дня 15 с. м. обійме урядованє. В честь п. Намістника відбув ся вчера пир в колї польскім.

До париского виданя New York Herald-a доносять, що правительство ішпаньске зажадало 24 годин часу до рішеня в справі рекламациї Сполучених Держав, а правительство вашінґтоньске згодило ся на то. Дальше доносять, що конґрес Сполучених Держав згодив ся на предложенє президента Мек Кінлїя, щоби до 4 цьвітня пробовано ще средств дипломатичних. Як би й не було, лиш признанє независимости Куби може недопустити інтервенциї Сполучених Держав. На вчера сподївали ся відповіди Ішпанії. Скоро би Ішпанія не згодила ся на независимість Куби в такім случаю Сполучені держави вишлють Ішпанії ультіматум.

З Риму доносять, що міністер маринарки наказав будову чотирох перворядних кораблїв, перероблене на новий лад панцирного корабля Duilio та скоре узброєнє панцирного корабля Sain Bon. З Венециї знов доносять, що там з великим поспіхом творять ескадру призначену на води північної Америки і що в Піємонтї лагодять леґію з 8000 людий, призначену на Кубу. О скілько можна вже предвидїти, то на случай війни Америки з Ішпанією Мехіко і Італія станули би по сторонї Ішпанії.

Новинки.

Львів дня 2-го цьвітня 1898.

— **Преосьв. Епископ Константин Чехович** жертвував 100 зр. на будову дому в Сїлци белзкім для руских Сестер Служебниць Пр. Д. М.

— **Зелїзниця коломийско-заліщицка.** Комісия реамбуляцийна зелїзницї Делятин-Коломия-Стефанївка (Заліщики) розпочала з днем 29-го н. ст. свою роботу. В склад комісиї, котра вже виїхала до Делятина входять: радник двору Моравец яко предсїдатель, радник будівництва Мікулі

12)

Мамин син.

(Повість з нїмецкого — Артура Цаппа.)

(Дальше).

З часом зробив ся Отто такий смирний, що уважав собі за велику приємність, коли брат запросив єго часом на склянку пива до сусїдної реставрациї. Звичайно забавляли ся они тодї грою в біляр. Але коли розмавляли, то Кароль незвичайно часто звертав розмову на Єлену Ціммерман.

— Она дуже хороша — сказав раз Отто при такій нагоді — очевидно з лиця, бо впрочім она все таки дурна гуска.

— Дурна гуска? — крикнув Кароль, здержуючи з трудом своє обуренє.

— Очевидно. Тодї....

— Коли?

— А як ми були в цирку Ренца.... Тиж знаєш. Отже звідтам поїхали ми до Кемпиньского. Нараз зриває ся она, і мов би єї хто гнав, вибігає на двір. В нїякий спосіб не можна єї було задержати. Можеш собі подумати, як мене відтак Марквальд і Маттенфельд висьміяли.

Кароль усьміхнув ся з вдоволенєм.

— Е, коли лише о то іде — сказав урадований. — То вказує лиш на то, що она порядна дївчина і для неї не годить ся товариство склепових панянок і молодих вітрогонів, як той Марквальд.

Референдар поглянув уважно на брата з боку.

— Чуєш, ти щось занадто обставш за тою малою Ціммерман.

— А обстаю — признав ся Кароль і дивив ся відважно братови в очи.

Але Отто засьміяв ся.

— І хитрий же ти! То ти менї єї відбив.

— Відбив? — повторив Кароль і зморщив чоло.

Але референдар не уважав на ті знаки невдоволеня, яке викликала легкодушна балаканка брата.

— То тому — жартував Отто — тому нараз ті проходи, то нагле одушевленє для театру! Ади, який сьвятенький! Менї проповідує моральність, а сам водить ся з дївчиною що другий день і уважає то цїлком звичайною річию.

Кароль Кестер почервонїв як бурак та трохи заклопотаний опустив очи перед насьмішливим поглядом брата.

— У мене, то цїлком що иншого — відповів.

— Що иншого?

— Очевидно. — Кароль глубоко відітхнув. Тепер мусїв вже раз всьо сказати.

— У тебе була то лиш примха — говорив дальше — ти хотїв лиш трохи побавити ся і о нічім більше не гадав. А я поважно гадаю.

— Поважно — повторив Отто механїчно і широко отворив очи. — То значить?

— То значить.... що я люблю Єлену і женю ся з нею.

Отто сидїв якусь хвилю як задеревілий.

— Хочеш з нею женити ся? — сказав вкінци недовірчиво. — Алеж она не має нї зломаного гроша!

— То преці не перешкаджає менї любити єї.

— Любити.... нї! Але щоби женити ся, то она мусить мати гроші. Атжеж подружє дорога річ і жінка мусить принести мужеви троха віна, то єї обовязок і повинність.

Кароль Кестер похитав головою і відповів поважно:

— Я гадаю о тім цїлком инакше. На мій погляд, жінка повинна перед усїм принести чоловікови серце повне любви і лагідну, згідливу вдачу. Взагалї головна річ, аби їх серця годили ся, всьо инше, то вже річ другорядна. Менї вдаєть ся, що я вибрав як не можна лїпше.

— Ну, то дай Боже щастя! — сказав Отто, і подав братови через стіл руку. Але в души дуже дивував ся виборови брата. Страшенно перестарілі, прості і глупі погляди мав той Кароль! Атжеж женитьба повинна хоч в чім небудь принести чоловікови користь.

яко делеґат Міністерства зелїзниць, підполковник ґенерального штабу Каллївода яко представитель Міністерства війни, а з Видїлу краєвого, котрий є акционарем, віцедиректор бюра зелїзничого Гольденталь, інжинєр Михальский і секретар Філїпі, староста гірничий Подгурский і автор зелїзничого проекту інжинєр Зембицкий. Комисия буде занята до кінця червня, а опісля почне ся будова, котра хоть в малій части принесе заробок доокoличним людям.

— **II-гі Звичайні Загальні Збори** Товариства взаїмного кредиту „Днїстер", стоваришеня зарестрованого з обмеженою порукою, відбудуть ся дня 4 н. ст. мая 1898 о год. 4 по полудни в великій сали Народного Дому у Львові. На порядку дневнім: 1. Відчитане протоколу з I. Звичайних Загальних Зборів. 2. Справоздане Дирекциї і Ради Надзираючої за II. рік адмінїстрацийний (1897). 3. Справоздане комисиї ревізийної і уділене абсолюториї Дирекциї і Радї Надзираючій. 4. Внесене Ради надзираючої в справі розділу зиску 4.649 кор. 78 сот. і установлене дивиденди від уділів членьских. 5. Внесене Ради Надзираючої в справі статута і фонду емеритального для урядників і слуг товариства. 6. Внесеня і інтерпеляциї членів. — За Раду Надзираючу президент: *Василь Нагірний.*

— **VI-ті Звичайні Загальні Збори** Товариства взаїмних обезпечень „Днїстер" відбудуть ся дня 4 н. ст. мая (в середу по недїлї сьв. Мироносиць) 1898 о годині 10 перед полуднем в великій сали Народного Дому у Львові. На порядку дневнім: 1. Відчитане протоколу з V. Звичайних Загальних Зборів. 2. Справоздане Дирекциї і Ради надзираючої за V. рік адмінїстрацийний (1897). 3. Справоздане комисиї ревізийної за рік адм. 1897. 4. Внесене Ради надзираючої: а) в справі розділу надвижки доходу 10.579 зр. 8 кр., б) в справі винагороди 2 вибраних членів Дирекциї і 3 членів комисиї ревізийної, в) в справі статута і фонду емеритального для урядників і слуг Товариства. 5. Вильосоване листів уділових фонду основного в квоті призначеній на амортизацию по мисли арт. V. статута. 6. Вибір: а) 6 членів Ради Надзираючої на місце уступаючих по мисли §. 92 статута ш.: дра Теофіля Кормоша, дра Костя Левицкого, Василя Нагірного, Лонгина Рожанковского, дра Дамяна Савчака і дра Щасного Сельского на протяг 3 лїт; б) 5 заступників членів Ради Надзираючої на 1 рік; в) 3 членів комисиї ревізийної і 1 заступника на 1 рік. 7. Означене числа членів Ради Надзираючої по мисли § 85 с. статута маючих вибрати ся на найблизших Загальних Зборах. 8. Інтерпеляциї членів. За Раду Надзираючу президент: *Василь Нагірний.*

— **З любови.** Зд. М., дочка урядника ради повітової, пізнала недавно Меч. Ґжиб., народного учителя, котрий пристрастно в нїй влюбив ся. Молода пара сходила ся у родичів Ґжиб. при ул. Снїжній ч. 6 у Львові. Вчера около 3-ої години пополудни в часї сходин вистрілив заздрістний Ґж., котрий вже від довшого часу підозрівав суджену о невірність, до неї два рази з револьвера, але лиш легко зранив її в голову і груди. Відтак вистрілив до себе і так тяжко зранив ся, що находить ся тепер в небезпечности житя.

— **З Коломийщини пишуть нам:** Полишуване дїтий без відповідного надзору було вже не раз причиною великих нещасть, то-ж подаване до прилюдної відомости таких пригод лежить в інтересї публичнім, бо повинно служити родичам осторогою, аби уважали на свої дїти. Така нещастна пригода лучила ся дня 27-го марта у нас в Іспасї. Того дня, в недїлю о $4^1/_2$ год. з полудня вийшли господар Стефан Бойко і его жінка Олена на похорон, полишаючи 8-місячного синка на 16-лїтного наймита. На похоронї забавили пів години, а коли вернули до дому, застали дитину лежачу без наймита на постели і облиту кровію. А стало ся то так: Коли господарі вийшли з хати, вийняв наймит револьвер і імовірно мусів ним бавити ся. Револьвер вистрілив і куля поцїлила дитину в бороду, перейшла через уста і вилетїла правим раменем. На другий день привіз господар лїкаря, котрий осмотрив рани і сказав, що дитина імовірно помре. Наймит утїк і за ним глядить жандармерия. — *I. Iв.*

— **В погони за щастєм.** Ми вже нераз доносили, що в місцевости Кльондіке, положеній на глубокій півночи Америки, найдено перед роком невидані поклади золота і що там удають ся тепер зі всїх сторін сьвіта авантурники і люди жадні золота, щоби без труду нараз збогатити ся. Але судьба карає немилосерно тих людий, що помимо величезних перешкод добувають ся до тої країни снїгів і ледів, а там на купах золота гинуть. Нечувані морози убивають їх по дорозї. Сими днями найдено двох людий, що замерзли в однім гірскім просмику. Вертали они вже з погонї за золотом, котрого мали подостатком. При однім найдено 70.000 долярів, при другим 90.000 дол. в банкнотах і штабах золота. Що то за одні, як зовуть ся і звідки походять, годї довідати ся.— Часті бурі і оркани получені з снїжними заметілями, а надто страшна хороба, що зове ся в медицинї „Spinale Menengitis", десяткує прихожих. В додатку розложили ся по дорогах розбійничі ватаги, котрі нападають і рабують повертаючих. Американьске правительство розіслало тамтуди відділи войска, щоби чистили околиці з розбійників.

Господарство, промисл, торговля, гіґієна і вихованє.

Добрі ради.

З причини, що множество надсиланих нам всїляких питань не дає нам можности відповідати всїм на час і зі всею основностию, постановили ми розділити „Переписку зі всїми і для всїх" і на питаня в чисто господарских справах давати відповіди на сїм місци під заголовком: „Переписка господарска". На всї инші питаня будемо давати відповіди, як і доси, в „Переписцї зі всїми і для всїх".

Дещо про банки і банкові інтереси (IV). Дальшими інтересами банковими суть: 8) Інтерес складовий або „антрпо" (від француского слова: entrepôt, що значить: „склад при ввозї товарів з заграниці). Інтерес складовий відбуває ся в той спосіб, що товари продають ся не на самім складі, але в конторі (канцеляриї) властителя товару, котрий видає квіти на товар, зложений на складі. Ті квіти, або перекази на товар, називають ся: варантами. Властитель товару на складі має у себе в конториї пробки того товару і продавши его, або якусь часть з него, дає купцеви квіт до складу на таку а таку скількість (варант). Купець, діставши варант, може его або дальше продати, або заплатити ним за якийсь инший товар, або заставити его. То все може він зробити при помочи банку, котрий займає ся інтересом складовим. — 9) Спекуляция цїнними паперами. Сим інтересом займають ся банки також, але ретельний банк не

Прецї на тім становищи стоїть нинї кождий розумний чоловік....

Вісїм днів пізнїйше обходили Кароль і Єлена Ціммерман свої заручини. У Єлениних свояків відбуло ся вечером мале торжество. Дядько суджепої, пенсионований низший урядник, виголосив торжественно припагідну промову до заручених. Панї Кестерова була дуже зворушена, а навіть батько Кестер обтирав собі потайки очи.

Отто, заслонюючись рукою, позївав раз за разом. В цїлім своїм житю він ще нїколи так не нудив ся.

Вскорі по заручинах виступив Кароль з Дальхівскої фабрики і отворив склеп на свою руку. Спершу мав він лиш дуже маленьку робітню, але небавом інтерес розвинув ся і він мусів розширити его та приймити кількох помічників. Він кинув ся на одну специяльність свого фаху. Був то окремий род висячої лямпи его винаходу. І своїм зверхним виглядом і ясним сьвітлом визначували ся ті Кестерівскі лямпи і їх слава скоро розширила ся в кругах купців і фабрикантів.

X.

Минуло більше як рік. Щастє Кароля і Єлени було в повнім розцьвітї. Уродивсь їм хлопець і любов до дитини ще більше поглубила і ублагороднила чувство, яке переповнювало їх серця.

Старі Кестери були частими гістьми у у щасливої молодої пари. Батько Кестер був дуже гордий з того, що став дідусем, а і панї Кестерова колисала з гордостию малого внука, хоч той внук був дитиною пасерба. В її души будились тоді заєдно тихі гадки і бажаня: колиб то вже раз її Оттонцьо до того дійшов! При тих надіях на будучність обгортала її радість і серце живійше билось. Яку то паню возьме собі колись її Отто!

Отто лиш дуже рідко навідував ся в скромнім мешканю молодої пари. Коли відвідував часом брата, то найчастїйше приходив до него перед полуднем до склепу. Звичайно нарікав і жалував ся тоді на скупість старого, чого не міг би був говорити в присутности братової. Кароль знав і розумів ся на тих нарікапях. Бідний Отто! — говорив до себе. Він знав о тім, що отець від часу історий з векслем держав брата дуже коротко. Тому то уважав він, старший брат, своїм обовязком помогти часом молодшому якою там десяткою.

На щастє мав Отто слабу память. Що колись там сьвято закляв ся не брати від Кароля нї феника — о тім вже давно забув. За кождим разом, коли Кароль всунув єму в руку золоту десятимарківку, ховав він її скоро і зручно до кишенї і лиш кивнув головою та процїдив: Merci! *).

Коли его Кароль запрошував, аби зайшов до них часом вечером, він все вимавляв ся. Наближував ся чим раз більше асесорский іспит. Аж страшно погадати, чого то не вимагають при тім іспитї! Він мусить тепер сидїти кождого вечера з Марквальдом і Маттенфельдом і всї три „аж пріють від роботи". Одного вечера сидить у Марквальда, другого у Маттенфельда.

Отто не пересаджував. Они справдї працювали не один вечер разом. Перед асесорским іспитом мали всї три великий страх. Супротив него був референдарский іспит забавкою.

З відновленем товариских сходин віджили в Оттонї знов давні навички і примхи. Докори совісти, які его колись мучили, щезли вже давно без слїду. Він був просто дурний, що брав собі тоту річ так дуже до серця! Так як би то не було щось звичайного, що сини роблять довги, а батьки платять за них. Тої самої гадки були й Марквальд та Маттенфельд; від сотвореня сьвіта було так само, а й батьки їх були молоді не робили инакше.

Взагалї єму вже надоїло бути вічним посьміховищем товаришів. Они прозвали его вже Катоном, бо якийсь час не приставав він з ними цїлковито. Марквальд мав просто обиджуючу навичку закладати в око своє скло і говорити крізь ніс: „Ви ще дуже неотесаний чоловік, любий Кестер!"

Але найбільше лютило его то, коли Маттенфельд вмішував ся до розмови і здвигаючи раменами говорив з милосердною усьмішкою: „Дайте спокій, в нїм все ще видко міщуха".

В наслідок того почав Отто знов вечерами забавляти ся з тими панами. Найгірше було то, що коли они як раз були в найвеселїйшім настрою і почали що лиш найлїпше бавити ся, він мусів з ними прощати ся, аби не спізнити ся до послїдного нічного трамваю. Не диво, що тепер вернула у него давна ненависть до дїльницї Ґезундбруннен і що особливо Ругійска улиця стала для него страшною.

Одного дня чи властиво одної ночи прийшла Марквальдови „славна" — як він казав — гадка.

— Знаєте Кестер — відозвав ся, коли Кестер хотїв іти до дому — скажу вам щось. Підете відтак зі мною до дому і переночуєте на моїй софі. Славна гадка... що?

Отто вагуючись почіхав ся в голову. Гадка справдї була добра, але він знав, що его мати нїколи не могла заспати, доки его не було дома. Она й ока не примкнула би цїлу ніч.

— Не знаю — промовив заклопотаний.

— Ага — замітив Маттенфельд з глумливою усьмішкою — не питав тата о позволенє, що?

*) Чит.: мерсі — по руски: дякую.

повинен ним займати ся хоч і на свій власний рахунок, а вже ніколи чужими грішми на власний рахунок. Така спекуляция може легко довести банкіра до банкротства і до „Іванової хати“. — 10) Інтерес комісовий. Банк купує цінні папери і продає їх, коли хтось єму то припоручить і зажадає від него; хсось видає н. пр. льоси та віддає їх якомусь банкави а той їх продає, значить ся, він взяв їх в коміс. Той банк може так само другим банком передавати в коміс цінні папери. Чи банк продасть, чи не продасть, єму то байдуже, бо в тих паперах не єго інтерес; він веде інтерес комісовий на чужий рахунок. — 11) Посередництво в затяганю позички. Держава або громада потребує гроший, але так само і якийсь господар, чоловік приватний або товариство; деж взяти тих гроший, скоро то яка дуже велика сума? Іде ся до банку. Але може й банк не має тілько гроший; він тогди бере собі до помочи другий і третий банк, а відтак всї разом роздобувають гроший для того, хто їх потребує, і позичають єму. Банки в такім случаю беруть ся до посередництва. Більші позички треба тогди сплачувати в кількох речинцях, бо ті, що взялись до посередництва, можуть часами лиш першу рату заплатити з своїх гроший, а на другу мусять вже роздобувати гроші через продаж одержаних за то облїґацій. — 12) Банки займають ся основуванем акцийних товариств. Часом н. пр. на будову зелїзниць або копанє каналів та инших великих предприємств, треба величезних капіталів. Тогди завязує ся товариство на великі уділи н. пр. по 1000 зр. Але при завязаню того товариства при зібраню тих уділів треба тілько заходу, що без помочи банку не може обійти ся; банк тогди бере на себе ту роботу. Може і так бути, що банки самі беруть ся до заснованя якогось товариства акцийного. — 13) Наконець банки торгують грішми, продають і купують готові вже монети (значить ся, міняють), або металї до вибиваня гроший, як: золото, срібло, мідь і нїкель. Англійский банк продає золото і срібло на вибиванє гроший цїлому сьвітови.

— Початок годованя худоби зеленою пашею. Дуже часто буває, що худоба, коли переходить з сухої паші на зелену, хорує а часто навіть і гине. Причиною того буває по найбільшій части неувага господарів в перших початках годованя худоби зеленою пашею. Худобі не треба нїколи давати від разу зеленої паші, лиш рівночасно з сухою. Для того треба собі тепер запаси сїна так розділити, щоби ще стало до даваня при зеленій паші. Коли прийде пора, що можна вже косити першу траву, то найлїпше косити під вечер і звезти того самого дня, а не косити перед полуднем, бо тогди зелена паша борзо вяне, в жолудку у ходоби збиває ся і викликує дуже легко яку хоробу. З самого початку треба давати худобі порцию сїна або доброї соломи а відтак аж коли ту з'їсть, зеленої паші. Аж по з'їдженю зеленої паші треба поїти. Сїна і зеленої паші треба давати рівночасно через чотири дні, а в дальших днях аж до десятого дає ся що раз менше сухої паші а більше зеленої. По десятім дни можна вже давати лиш саму зелену пашу. В часї переходу з сухої паші на зелену, добре давати худобинї що дня по трошки соли.

— Плеканє ростин в вазонках. Щоби ростини у вазонках красно росли треба землю часто з верха зрушити копачем, бо она через часте підливанє збиває ся і не перепускає воздуха до коріня. Підливати треба тогди, коли ростина того потребує, значить ся, коли земля у вазонку висхла, що під пальцями легко пізнати. Підливати за часто не добре, але коли підливає ся, то треба так підливати, щоби вся земля з вазонку набрала ся води. Коли би земля з якоїсь причини зовсім висхла а ростина зівяла, то треба цїлий вазонок поставити у воду на кілька годин. Вода до підливаня не повинна бути більше студена як місце, де ростина стоїть. Найлїпше підливати дощівкою або водою з ріки; вода з кернпцї нехай постоїть 24 годин. Що дня треба ростину у вазонку скроплювати а що вісім днїв треба губкою обмивати листє.

Переписка господарска.

Цікавий п. Комарно: Ви трохи за пізно спитали о раду, бо доси треба було вже приготовити ся до роботи і постарати ся о насїнє. Коли хочете косити ще сего року, то сїйте однорічну конюшину, звану інкарнаткою; єї можна сїяти з весни або й в осени. Посїяна в часї від серпня до вересня дає вже в маю слїдуючого року добру зелену пашу. Она зовсїм не вимагає так доброї землї як червона конюшина і можна з неї робити сїно. Коли хоче ся мати сїно, то треба на морґ висїяти около 12 кільо насїня інкарнатки і 1 кільо до півтора італїяньского райґразу. А що сїно збирає ся вчасно, то на тім поли можна ще щось посадити і таки мати з него два рази жниво до року. Сїяна на весну дасть збірку пізнїйше. Можна сїяти саму або якo мішанку з сераделлею, про котру ми недавно писали в „Добрих радах“. Найлїпше насїнє інкарнатки могли би Ви спровадити собі від фірми Ands. Ad. Markl's Söhne Wien I. Am Hof Nr. 13. Кільо коштує 20 кр., ну та й порто треба би заплатити. — E. Balsen, Kraków, ul. Karmelicka 21 продає кільо по 40 кр. а райґрас італїяньский по 90 кр. за кільо а Маркль по 32 кр. за кільо. — **М. П. в Кул.:** Насамперед мусите знати, що пеляргонії потребують вересовини т. є. землї, яка знаходить ся там, де росте верес (Erica, wrzos, Haidelkraut), афини (borówki) і соснина. Коли де коло Вас єсть близько така земля, то накопайте собі єї, пересїйте, додайте третину доброї землї з города а ще лїпше з інспектів, досить чистого піску а будете мати добру вересовину для пеляргонїй, котрі мусите пересадити у малї вазонки. При пересаджуваню возьміть корчик пеляргонії межи пальцї правої руки при самій земли, лївою возьміть за спід вазонка, переверніть єго і стукніть єго об стіл, щоби грудка землї вилетїла з него. Перед тим прилагодьте нові вазонки і над дірку в споді положіть черепок та насипте землї. Груду землї на коріню розтрясіть патичком, придивіть ся, чи де нема зіпсованого коріня і таке відтинайте, стару землю осторожно обтрясіть і всадіть до нового вазонка, ще раз кажемо малого, обсипте добре землею, до котрої длятого, що пеляргонії знидїли, додайте трохи грубо потовченого вугля з дерева і споро піску, обтисніть трохи землю і підлийте, а дальше обходїть ся з цьвітами, як сказано повисше в „Добрих радах“. — 2) Земля до цьвітів вазонкових не для всїх однаково прилагоджує ся, длятого не можемо Вам сказати, бо не знаємо, яке насїнє Ви собі спровадили. Напишіть, яке, то дамо Вам раду. — **Ів. Фост. в Заб.:** Люпін можете спровадити від Balsen-a, Kraków ul. Karmelicka 21, синього 10 кільо коштує 1 зр. 20 кр., жовтого так само; одно кільо 15 кр. — Від него можете також спровадити і жито „тріюмф“; се жито можете також дістати у Волод. Каратницкого в Григорові почта Монастириска. Томасівка єсть то мука з жужлів, котрі відходять при робленю зелїза. — **Йос. Бж. в Дев.:** Насїння австральскої цибулї не дістанете нїгде у Львові, хиба аж в Баварії у огородника: Willibald Fürst zu Frauendorf, Post Vilshofen, Bayern. Єсть то новина, котрої поки що не радили би спроваджувати, хиба може лиш для проби.

— Не говоріть дурниць — відповів обиджений Отто. — Я лиш.... я не хочу робити клопоту товаришеви.

— О таких клопотах нема бесїди між товаришами — відповів пан Марквальд вічливо. — Отже скінчена справа. Ви, Кестер, лишаєтесь а відтак ми оба ідемо до моєї буди.

Коли Отто прийшов на другий день до дому, був вже отець давно в бюрі. Мати виглядала дуже зле і видко було по нїй, що не спала. Она вже з вікна визирала сина і коли він надійшов, вийшла напротив него аж на сходи.

— Що тобі стало ся, Оттонцю? Де ти був? — випитувала єго нїжно, щаслива що він знов з'явив ся.

Він відповів, що вчера учили ся до пізної ночи і що він був вже такий умучений, що не міг вже іти так далеко до дому. Тому приймив запросини Марквальда і переночував у него.

— То добре, добре ти зробив, Оттонцю — згодилась з ним зараз мати. — Ах Боже, які ви бідні, ви молоді люди! Сидите цїлими ночами, учите ся і мучите ся! Не диво, що нинї тілько марних, блїдих і короткозорих хлопців. Бідний Оттонцьо! Може трошки положиш ся, або може зробити тобі чашку какао і пару яєць до того, що?

Від того часу зробило ся правилом, що Отто не приходив по дві три ночи в тиждни до дому, лише ночував у Марквальда. Вправдї висказував отець деякі сумніви, особливо з огляду на Оттонового господаря, але Отто дуже обидив ся.

— Чи-ж маю Марквальдови сказати: Ви, товаришу, небезпечні для мене. Таж не можу виставляти себе на сьміх! Маю шукати това риства тут, на Ґезундбрунненї? Я радше мушу бути вдячний, що пан Марквальд приймає мене в своїй комнатї. Або я маю відходити дві години скорше як инші і паражувати ся на то, аби відтак при іспитї перепасти тому, що не міг добре приготовити ся?

Тим доказам не міг оперти ся і старий Кестер і перестав дальше опирати ся. Остаточно Отто не був вже дитиною і мусїв найлїпше знати, що має робити.

Коли відтак обом молодим товаришам було невигідно в одній комнатї, умів пан Марквальд найти нову раду.

— Знаєте, товаришу — сказав до Оттона — найміть собі яку малу комнатку! Тут в сусїдстві дістанете дешево. Нїчого лїпшого не можете зробити. Ваш старий навіть не потребує о тім знати. Явно мешкаєте дальше так як перше у него, а коли будете мати охоту, то переночуєте у себе в містї. Для вашого старого я й на дальше буду вам служити за покривку.

Оттонови сподобала ся вправдї та гадка, але він бояв ся коштів.

— Кошти, що там кошти.... і говорити не варта — пояснював пан Марквальд. Ваша-ж буда не потребує бути конче елеґантною, ви й так лиш спати в нїй будете. Двайцять, трийцять марок на місяць то прецї дурниця.

— Але не для мене — вітхнув Отто.

— Ви знов такі бідні? — усьміхнув ся Марквальд. — Нїчого, я вам поможу. Найшов нового банкира.... дуже приємний чоловік, кажу вам.

Отто скривив ся і живо запротестував.

— Дякую, маю досить і давної історії. На векслї вже не пущу ся.

Марквальд милосердно усьміхнув ся. — Але-ж то з вас заяць. Наганьбив вас тодї старий, що? Прошу вас, від того нїхто ще не умер. Впрочім, як кажу, дуже приличний чоловік. Не бере великих процентів, здасть ся лиш трийцять, а прольонґує кілько схочете.

(Дальше буде).

ТЕЛЕҐРАМИ.

Відень 2 цьвітня. Є. Вел. Цїсар поїде у великодну недїлю до Будапешту і верне звідтам дня 12 с. м. Дня 19 с. м. поїде цїсар до Монахова на срібне весїлє Архікн. Ґізелї, звідтам до Дрездна на 70-лїтний день уродин саского короля а відтак поїде до Кісінґен в гостину до Є. Вел. Цїсаревої, і верне до Відня дня 26 с. м.

Мадрид 2 цьвітня. Місцеве правительство на Кубі вислало адресу до Вашінґтону з представленем, що на Кубі єсть більше автономістів як повстанців, а автономісти хотять остатись під верховною властию Іспанії і жадають, щоби ім під покривою независимости не накидувано правительства, якого они не хотять. Они відкликують ся до справедливости Мек Кінлїя.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

ІНСЕРАТИ.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.